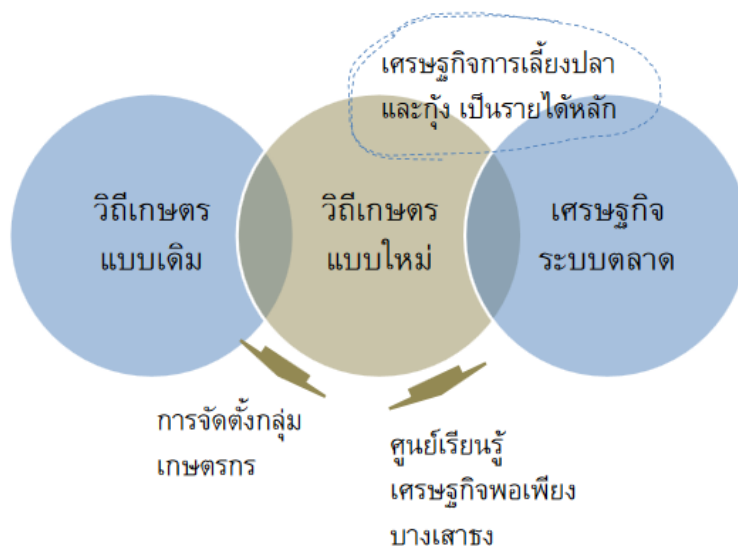

Self - Sufficiency

การใช้ที่ดินและน้ำโดยบริหารจัดการบ่อปลา/นาข้าวในแปลงเดียวกัน ของสุรชัย แซ่จิว
เรียบเรียงโดย ... ดร.สุนทร คุณชัยมัง

ความเป็นมา

นายสุรชัย แซ่จิว เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่หมู่ที่ 7 บ้านศรีชะจระเข้ใหญ่ ตำบลศรีชะจระเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาชาง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นชุมชนที่ประสบปัญหาหนี้สินจากการทำนา ทั้ง ๆ ที่เป็นอาชีพตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษ อันเนื่องมาจากราคาข้าวตกต่ำ เป็นผลให้ประชาชนในย่านนี้เลิกอาชีพทำนาและขายที่ดินแล้วย้ายออกไป แต่สุรชัยไม่เลือกที่จะดำเนินตามวิถีทางดังกล่าว เขาลาออกจากการเป็นลูกจ้างโรงงานมาเป็นเกษตรกรเต็มตัวโดยอาศัยที่ดินของตนเองที่เหลืออยู่ทั้งสิ้น 28 ไร่ พร้อมกับหนี้ธนาคาร จำนวน 400,000 บาท และหนี้ครอบครัวจำนวน 100,000 บาท รวมหนี้สินทั้งหมด 500,000 บาท

สุรชัย เริ่มศึกษาหลักคิดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจังด้วยตนเอง โดยเรียนรู้จากสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ รวมทั้งการไปดูงานที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา เขาสนใจเรื่อง ดิน พืช และน้ำ และขอความรู้จากเกษตรกรตำบลและการปฏิบัติทันทีแบบลองผิดลองถูก

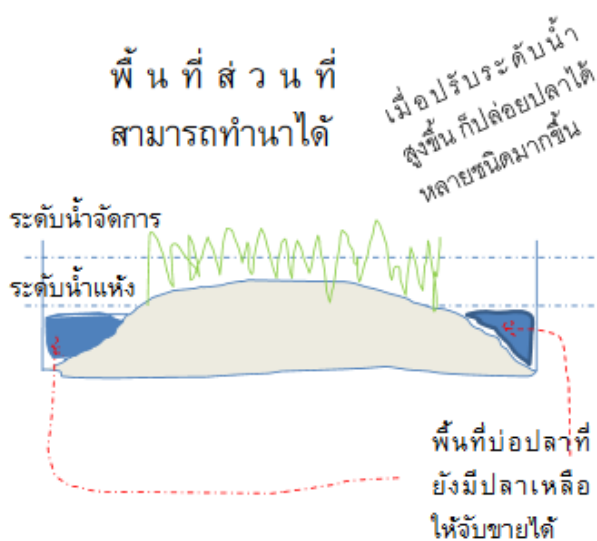
การจัดการ

สุรชัย ปรับพื้นที่บ่อปลาเป็นพื้นที่หลังเต่า เพื่อใช้เป็นบ่อปลา/นาข้าว จัดการระดับน้ำ ให้เหมาะสมกับการปลูกข้าวและการปล่อยปลา หลายพันธุ์ลงในบ่อ โดยต้นปีจะปล่อยน้ำ ออกจากนาไปให้พื้นที่หลังเต่าประมาณ 7 ไร่ เพื่อให้มีที่ดินพื้นน้ำสามารถใช้ทำนาได้ น้ำที่ยังเหลือตามขอบบ่อ ก็ใช้เลี้ยงปลาได้ เมื่อต้นข้าวสูงประมาณ 30% ก็เติมน้ำเข้าบ่อ แล้วเพิ่มปลาที่ชอบกินหญ้า เช่น ปลานวลจันทร์ ปลายี่สก ปลานัย ฯลฯ แพลงตอนที่เกิดขึ้น จะเป็นอาหารของปลาอื่นๆ เช่น ปลาช่อน

ปลาหลด ปลาหลิน ปลาตะเพียน ซึ่งจะปล่อยตามหลังอีกกระยะหนึ่งและให้อาหารปลาด้วยวัสดุธรรมชาติ ไม่ใช่อาหารเม็ด เป็นการเลี้ยงปลาแบบเบญจพรหม รวมไปถึงมีการเลี้ยงกุ้งในบ่อเดียวกันด้วย

การเลี้ยงปลาแบบใหม่ทำให้สุรชัย มีรายจ่ายที่ลดลงจากทั้งการเปลี่ยนอาหารและการเลือกชนิด ปลากับการจัดการระบบน้ำ การมีบ่อหลังเต่าทำให้สามารถบริหารการจับปลาได้ตามปริมาณที่ตลาดหรือ พ่อค้าที่มารับซื้อต้องการได้ (ไม่จำเป็นจะต้องจับทั้งบ่อ) ในขณะเดียวกัน ก็สามารถปลูกข้าวในพื้นที่บ่อ ปลาเพื่อสร้างรายได้อีกทางหนึ่งด้วย

สุรชัยยังปลูกพืชผสมผสานบนพื้นที่โดยรอบของบ่อ ได้แก่ มะพร้าว 100 ต้น มะม่วง 100 ต้น ไม้ผลอื่นๆ เช่น กัลยหรือลิ้นจี่ และมีการทำบัญชีครัวเรือน

ผลลัพธ์

1. การลดต้นทุน

สุรชัยสามารถลดต้นทุนจากการเลี้ยงปลา การให้อาหารปลา และการจับปลา แบบใหม่ จากเดิมที่ต้องใช้ทุน 200,000 บาท/ปี ลดลงเหลือเพียง 50,000 บาท/ปี

2. การเพิ่มรายได้ สามารถเพิ่มรายได้จากการขาย

- ปลา 300,000 บาท/ปี
- กุ้งขาว 250,000 บาท/ปี
- ผลไม้ในสวน 30,000 บาท/ปี
- ข้าว 120,000 บาท/ปี

นั่นหมายถึงสุรชัยมีรายได้ประมาณปีละ 700,000 บาท/ปี

สุรชัย เล่าให้ฟังว่า เขาสามารถปลดหนี้ 500,000 บาท ได้ในเวลา 3 ปี

อนึ่ง รายได้ต่อปีของสุรชัยเปรียบเทียบกับรายได้เฉลี่ยจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ มีรายได้ครัวเรือน เฉลี่ย 354,900บาท/ปี เท่ากับว่า สุรชัย มีรายได้ 2 เท่าของรายได้เฉลี่ยครัวเรือนของจังหวัดสมุทรปราการ

ปัจจุบัน มีผู้นำแนวคิดวิธีการนวัตกรรมบ่อปลานาข้าวแบบหลังเต่าไปใช้ ประมาณ 100 ครัวเรือน และสุรชัยได้พัฒนาบ่อปลา/นาข้าว เป็นศูนย์เรียนรู้ ขยายความรู้และประสบการณ์ให้กับ เพื่อนบ้านและประชาชนผู้สนใจโดยทั่วไป

.....

1 กรกฎาคม พ.ศ. 2559